

Sygn. akt I Ns 1692/12

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2013r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Damian Czajka

Protokolant: Karolina Nesterewicz

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2013r. w Kłodzku

na rozprawie

sprawy z wniosku H. N.

przy udziale W. B., J. B., B. B.

o dział spadku po K. B.

p o s t a n a w i a :

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego spadkodawcy K. B. i M. B. (1) wchodzi nieruchomość lokalowa, dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi księgę wieczystą nr (...), tj. lokal mieszkalny nr (...) położony w budynku nr (...) przy ulicy (...) w P., składający się z 3 pokoi, kuchni, łazienki z w.c. i przedpokoju o pow. 43,16 m² wraz z udziałem w 4/100 we wspólnych częściach budynku i prawie wieczystego użytkowania działki nr (...) o pow. 0,0293 ha, objętych księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Kłodzku nr (...) o wartości 100.000 zł;

II. ustalić, że w skład spadku po K. B., zmarłym (...). wchodzi udział w części w opisanej w pkt I nieruchomości;

III. stwierdzić, że wnioskodawczyni H. N. nabyła przez zasiedzenie z dniem 29 grudnia 2004r. udział w części w nieruchomości opisanej w pkt I;

IV. dokonać działu spadku po K. B. przez przyznanie wnioskodawczyni H. N. na własność udziału w nieruchomości opisanej w pkt I, bez spłat na rzecz uczestników;

V. oddalić wniosek uczestników postępowania o ustalenie, że w skład spadku po K. B. wchodzi zbiór filatelistyczny znaczków pocztowych zatytułowany "Poczty okupacyjne" o wartości 220.000 zł;

VI. zasądzić solidarnie od uczestników postępowania W. B., J. B., B. B. na rzecz wnioskodawczyni H. N. kwotę 4.117 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygnatura akt I Ns 1692/12

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni H. N. wniosła:

1. o ustalenie, że w skład majątku wspólnego spadkodawcy K. B. i M. B. (1) wchodziła nieruchomość lokalowa, dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi księgę wieczystą nr (...) - lokal mieszkalny nr (...) położony w budynku nr (...) przy ul. (...) w P. składający się z 3 pokoi, kuchni, łazienki z w.c. i przedpokoju o łącznej pow. 43,16 m² wraz z

udziałem w 4/100 części wspólnych własności budynku i prawie wieczystego użytkowania gruntu, tj. działki nr (...) o pow. 0,0293 ha, objętych księgą wieczystą tut. Sądu za nr (...) o wartości 100 000 zł,

2. o ustalenie, że w skład spadku po K. B. wchodzi udział w ? części ww. nieruchomości,

3. o stwierdzenie, że wnioskodawczyni H. N. nabyła przez zasiedzenie z dniem 29 grudnia 2004 r. udział w ? nieruchomości opisanej w pkt. 1 wniosku,

4. o dokonanie działu spadku po K. B. przez przyznanie wnioskodawczyni H. N. na własność udziału w ? nieruchomości z pkt. 1 wniosku, bez obowiązku spłat na rzecz uczestników postępowania W. B., J. B. i B. B..

Uzasadniając żądania wniosku H. N. wskazała, że postanowieniem z dnia 9 maja 2012 r. Sąd Rejonowy w Kłodzku w sprawie I (...) stwierdził, że spadek po K. B. na podstawie testamentu własnoręcznego z 22 stycznia 1983 r. nabyli: żona H. N. w 4/10 części, syn J. B. w 3/10 części, syn W. B. w 2/10 części oraz wnuk B. B. 1/10 części. W testamencie tym spadkodawca przeznaczył na rzecz wnioskodawczyni H. N.: lokal mieszkalny położony w P. przy ul (...), wyposażenie mieszkania, samochód osobowy F. (...), biżuterię w postaci 3 pierścionków, 2 par kolczyków i wisiorka oraz zbiór znaczków pocztowych pt. (...). Na rzecz J. B. spadkodawca przeznaczył złoty sygnet z brylantem, zegarek marki S. oraz zbiory znaczków pocztowych zatytułowanych (...) i Poczty Miejskie. W. B. otrzymał w testamencie złoty sygnet, zegarek marki T. i zbiory znaczków pocztowych pt. "Litwa Ś." i Poczty (...). Uczestnikowi postępowania B. B. spadkodawca przeznaczył zbiór znaczków pocztowych pt. Poczty (...). W postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku Sąd ustalił udziały na podstawie stosunku wartości ww. rzeczy, które nie były przez strony kwestionowane. Wnioskodawczyni w styczniu 1985 r. zrealizowała w zasadzie zalecenia testamentowe K. B. dokonując rozdziału składników majątkowych w zgodzie z wolą testatora. Nie mogąc wydać uczestnikom J. B. i W. B. zbioru znaczków Poczty (...) przeznaczonego w testamencie dla B. B., wypłaciła im jego równowartość w kwotach po 100 000 zł. Wskazani uczestnicy otrzymali również część wyposażenia mieszkania i rzeczy osobistych spadkodawcy nie przewidziane dla nich w testamencie. Po śmierci K. B. wnioskodawczyni pozostała w posiadaniu całego lokalu mieszkalnego położonego w P. przy ul (...), w przekonaniu że należy jest jej zgodnie z wolą testatora. Jako, że w toku postępowania H. N. przyznała, na zarzut uczestników postępowania, że mieszkanie objęte wnioskiem nabyte zostało podczas trwania wspólności małżeńskiej spadkodawcy K. B. i jego pierwszej żony M. B. (2), o czym dowiedziała się dopiero w toku niniejszego postępowania, wniosła o stwierdzenie zasiedzenia ? nieruchomości należącej do M. B. (2) oraz przyznania pozostałej części wchodzącej w skład spadku na jej rzecz, zgodnie z wolą testatora. Motywując brak obowiązku spłaty udziałów uczestników wnioskodawczyni podniosła, że otrzymali oni należne im w spadku przedmioty majątkowe, co wyczerpało wartość ich sched spadkowych.

Uczestnicy postępowania W. B., J. B. i B. B. wnieśli o ustalenie, że w skład spadku wchodzi udział w ? nieruchomości opisanej we wniosku oraz zbiór znaczków "Poczty Okupacyjne o wartości 220 000 zł oraz o dokonanie częściowego działu spadku po K. B. poprzez przyznanie ww. składników majątku spadkowego na rzecz B. B., bez obowiązku spłat na rzecz pozostałych uczestników postępowania. Odnosząc się do żądania stwierdzenia zasiedzenia udziału w lokalu mieszkalnym przynależnym M. B. (2) uczestnicy wnieśli o jego oddalenie wskazując na złą wiarę wnioskodawcy, która miała świadomość braku uprawnienia do posiadania rzeczy i sprzeczność ewentualnego nabycia z zasadami współżycia społecznego, bowiem H. N. zataiła ten składnik majątku wspólnego. Uczestnicy potwierdzili, że podziałowi pomiędzy spadkobierców podlegają obecnie jedynie udział w lokalu mieszkalnym zajmowanym przez wnioskodawczynię oraz należne B. B. znaczki ze zbioru Poczty (...), które nie zostały przez H. N. wydane. Zbiór ten w ich ocenie przewyższał wartość wspomnianego lokalu; stąd pozostały udział winien być bez obowiązku spłat przyznany B. B.. Uczestnicy nie kwestionowali wskazanej przez wnioskodawczynię wartości lokalu.

Zważywszy na ostateczne stanowiska wnioskodawczyni oraz uczestników postępowania za bezsporne uznać należało okoliczności określonego postanowieniem Sądu Rejonowego w Kłodzku sposobu dziedziczenia testamentowego stron, realizacji przez wnioskodawczynię woli testatora w postaci wydania uczestnikom W. B. i J. B. zapisanych na ich rzecz składników majątku spadkowego, które wyczerpały wartość należnych im udziałów. Nie było przedmiotem sporu objęcie obecnie przedmiotem działu ? nieruchomości położonej w P. przy ul (...) wraz z prawami związanymi

w postaci udziału w częściach wspólnych budynku i działki gruntu, wobec przyznania przez wnioskodawczynię w toku postępowania nabycia opisanego nieruchomości przez spadkodawcę w okresie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej K. B. i M. B. (2). Jako, że wnioskodawczyni nie kwestionowała ostatecznie spornego w toku postępowania prawa do lokalu położonego w B. przy ul. (...) należącego do W. B., Sąd pominął twierdzenia stron w tym zakresie jako bezprzedmiotowe.

Mając na uwadze wyżej opisane fakty wzajemnie przyznane Sąd ustalił, nadto:

Nie mogąc odzyskać zbioru znaczków Poczty (...) przeznaczonego w testamencie na rzecz wnuka spadkodawcy B. B., który testator przekazał na wystawę, H. N. kierując się wskazaniem przyjaciela K. B., K. J. posiadającego wiedzę z zakresu filatelistyki i znającego skład oraz wartość kolekcji znaczków testatora, wypłaciła uczestnikom J. B. i W. B., w styczniu i lutym 1985 r. kwoty po 100 000 zł, stanowiące ekwiwalent tegoż zbioru. Po odnalezieniu w późniejszym czasie części znaczków należących do omawianego zbioru, wydała je W. B. w dniu 31 października 2011 r. W chwili realizacji wskazań testatora tj. początkiem 1985 r. wnioskodawczyni przedmioty zapisane na rzecz B. B. wydała pozostałym uczestnikom, bowiem o wskazaniu na wnuka spadkodawcy dowiedziała dopiero w późniejszym czasie po odnalezieniu testamentu ok. 2011 r.

Uczestnicy postępowania W. i J. B. otrzymali od wnioskodawczyni, działającej po śmierci testatora wedle jego ustalonych wskazówek, przedmioty majątkowe, które nie były w spisany testamentie przeznaczone dla nich jak m.in. złotą papierośnicę, książki i obrączkę z brylancikami.

Dowód:

- zeznania wnioskodawczyni (k.69-70),
- częściowo zeznania uczestników postępowania J. B. (k.71-72) i W. B. (k.70-71),
- pokwitowania przyjęci znaczków oraz obrączki z 31 października 2011 r. (k.68).

Po śmierci K. B. wnioskodawczyni objęła w posiadanie cały lokal mieszkalny położony w P. przy ul. (...), działając w przekonaniu, że został jej skutecznie przekazany dyspozycją testatora. Lokal ten K. B. nabył w 1982 r. na swoją rzecz, bowiem otrzymał go wcześniej tj. 1978 r. jako mieszkanie służbowe w związku z przeprowadzką i zatrudnieniem w P.. Mieszkanie zakupione zostało jednakże ze wspólnych środków, pozostających wówczas w związku konkubenckim K. B. i wnioskodawcy. Po śmierci spadkodawcy lokal zajmowała wnioskodawczyni samodzielnie, podejmując wszelkie decyzje związane z zarządzeniem i ewentualnymi remontami, które sama finansowała. W lokalu tym przebywa do chwili obecnej, choć pomieszkuje także u A. N.. W tym czasie w lokalu przebywa koleżanka wnioskodawcy, która pokrywa należne na rzecz wspólnoty opłaty, nie ponosząc dodatkowych opłat na rzecz H. N..

Po śmierci spadkodawcy wnioskodawczyni poinformowała uczestników W. i J. B. o przejęciu lokalu zgodnie z wolą spadkodawcy. Wymienieni uczestnicy przez niniejszym postępowaniem nie rościli żadnych praw do lokalu, ze wskazaniem nabycia go do majątku wspólnego K. B. i M. B. (2).

O dokonanych podziale i rozliczeniu majątku wspólnego K. B. i M. B. (2) spadkodawca wspomina w testamencie z 22 stycznia 1983 r. Podział ten potwierdziła także ówczesna żona spadkodawcy w pisemnym oświadczeniu z 22 marca 1979 r.

Dowód:

- odpis aktu notarialnego (k.58),
- odpis postanowienia z 30.12.2982 r. (k.60),
- odpis Kw (k.10-12),

- zeznania wnioskodawczynie (k.69-70),
- zeznania uczestników postępowania J. B. (k.71-72) i W. B. (k.70-71),
- testament K. B., oświadczenie M. S.-B. oraz orzeczenie wraz z uzasadnieniem w aktach(...) (k.8, 57, 60, 63-66).

Sąd zważył:

Opisany wyżej stan faktyczny postępowania Sąd ustalił w oparciu przedstawione przez wnioskodawczynię dowody w postaci dokumentów oraz znajdujące w nich potwierdzenie jej zeznania. Sąd jedynie częściowo uwzględnił zeznania uczestników J. B. i W. B., w zakresie w jakim potwierdzili otrzymane od H. B. składniki majątku spadkowego. W pozostałym zakresie relacje ich, zwłaszcza W. B. są wątpliwe, motywowane jak się zdaje chęcią uzyskania jakichkolwiek wartości od wnioskodawczynie, niż prawdziwą relacją. Wskazuje na to choćby początkowo konsekwentnie przez J. i W. B. podnoszony zarzut nieotrzymania kwot po 100 000 zł, czy ściślej zasłanianie się niepamięcią w tym zakresie. Tymczasem zeznając oboje wskazani są doskonale zorientowani w otrzymanych kwotach, ich pochodzeniu ze sprzedaży wyposażenia gabinetu ojca, czy też w podjętych następnie dyspozycjach. W tym miejscu zwrócić należy uwagę, że bagatelizują oni wartość przekazów, choć w owym czasie średnie uposażenie wedle danych GUS wynosiło 20 005 zł (Dz. Urz. GUS 1992.10.42), zatem 20 % wskazanej kwoty. Uczestnicy nie potrafili też racjonalnie wytłumaczyć poczynionych wydatków względem realnej wartości tej sumy, tłumacząc to hiperinflacją czy denominacją, które miały miejsce dopiero w późniejszym czasie. O ukierunkowaniu zeznań W. B. świadczy także twierdzenie o nieznanym pochodzeniu ze zbioru Poczty (...) znaczków pobranych w 2011 r., na co rzekomo nie zwrócił uwagi, choć uczestnik stanowczo wskazuje na niewielką wartość znaczków 500 zł, która potwierdził wraz z autentycznością u specjalisty oraz wydanie ich B. B., choć uczestnik nie znał ich przynależności do zbioru zapisanego przez testatora wnukowi.

Z tych powodów Sąd uznał, że jedynymi przedmiotami wchodzącym obecnie w skład spadku podlegającymi podziałowi pomiędzy wnioskodawczynią a uczestnikami jest udział w ? części nieruchomości tj. lokalu mieszkalnego położonego w P. Z.. wraz z prawami związanymi. Pozostałe przedmioty zostały już rozdysponowane pomiędzy spadkobierców, przy czym przedmioty i wartości reprezentujące prawa B. B. oraz innych osób wymienionych w testamencie poza stronami, przejęli uczestnicy W. i J. B..

Zwrócić należy w tym miejscu uwagę, że ściśle kwotowe określenie wartości wymienionych w testamencie przedmiotów zwłaszcza kolekcji znaczków jest już niemożliwe, bowiem zostały zbyt, zaś brak jest ich dokładnego opisu i skatalogowania. Dlatego też, co nie było kwestionowane przez wnioskodawczynię i uczestników postępowania, zasadnym jest przyjęcie istniejącego w dacie otwarcia spadku i rozdysponowania należącymi do niego prawami, co nastąpiło niezwłocznie, wzajemnego stosunku wartości przedmiotów spadkowych, dla ewentualnego określenia prawa do żądania spłat udziałów.

Na tej zasadzie, stosując art. 1035 k.c. w zw. z art. 212 § 1 i 2 k.c., Sąd przyznając wnioskodawczynie wchodzący w skład spadku udział w lokalu, który stanowi od wielu lat jej centrum życiowe, orzekł o braku obowiązku po jej stronie zapłaty wartości udziału na rzecz pozostałych spadkobierców. Wnioskodawczynie co wykazało postępowanie dowodowe otrzymała ostatecznie jedynie przedmioty jej w testamencie zapisane, zatem mieszczące się w jej schedzie określonej, zgodnie przez strony w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku, na podstawie stosunku przyznanych spadkobiercom przedmiotów. Co więcej, z przeprowadzonych dowodów wynika, że ponad swój udział wartości majątkowe ze spadku pobrali uczestnicy postępowania, o czym była mowa wyżej. Istotne jest, że wśród nich J. i W. B. otrzymali ewentualne uposażenie należne uczestnikowi B. B. (ekwiwalent zbioru "(...)i część znaczków). Jako, że uczestnik B. B. nie wnosił o rozliczenie tym przedmiotów z pozostałymi uczestnikami, Sąd w rozstrzygnięciu kwestie te pominął, choć to pomiędzy uczestnikami winno nastąpić ewentualne rozliczenie.

Sąd stosując regulację art. 172 § 1 k.c. stanowiącego, że posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze, stwierdził, że wnioskodawczynie H. N. nabyła udział w ? prawa własności przedmiotowej

nieruchomości, należący uprzednio do M. B. (1), z dniem 29 grudnia 2004 r., tj. z upływem dwudziestoletniego okresu zasiedzenia. W świetle przedstawionych dowodów wnioskodawczyni była samoistną posiadaczką całego lokalu (co nie było kwestionowane) od chwili otwarcia spadku po K. B., a zatem wykonywała dla siebie także prawo przynależne poprzednio spadkodawcy i jego pierwszej żonie. Nie budzi także wątpliwości Sądu, że posiadanie to miało walor dobrej wiary. H. N. miała podstawy, aby traktować się jako właścicielkę całej rzeczy, skoro wynikało to przede wszystkim z samej umowy sprzedaży z dnia 30 grudnia 1982 r. oraz treści objętej rękojmią wiary publicznej księgi wieczystej. Zapisy te potwierdzały także oświadczenia spadkodawcy zawarte w testamencie oraz M. B. (1) z 22 marca 1979 r., które w swoich wnioskach w sprawie stwierdzenia nabycia spadku uwzględniali sami uczestnicy postępowania. Nie ma przy tym podstaw do twierdzenia, że H. N. okoliczność tą zataiła; skoro działała w przekonaniu o istnieniu uprawnienia do dysponowania lokalem, o czym świadczy choćby pierwotna treść wniosku.

Zważywszy na treść orzeczenia, realizującego żądania wnioskodawczyni, Sąd w oparciu o brzmienie art. 520 § 3 k.p.c. obciążył uczestników postępowania obowiązkiem zwrotu na rzecz wnioskodawczyni poniesionych kosztów postępowania.